

ὁ ποιητὴς γελᾷ κάποτε, τὸ ρίχνει δῶ, ξαναζῆ. Δίχως αὐτὰ τὰ ξαφνιάσματα τῆς χαρᾶς ἢ τῆς ζωηρότητας, θὰ εἴμαστε πεσμένοι χάμου κι ὁ συγγραφέας εἶν' ἀπὸ κείνους, ὅπως τὸ λέει κάπου, πού ἀκόμα καὶ στὸν πόνο τοῦ ξετυλίγουνε τὴ ζωηρότητα τῆς ψυχῆς τους, τὴν ἀξερρίζωτη.

Εὐλογημένα νὰ εἶναι τ' ἅγια πλάσματα πού ἐμπνεύσανε τοῦτο τὸ βιβλίον. Κανένα μεγαλεῖο δὲ θὰ ξαφνιάσῃ ποτὲ τὸν ποιητὴ ἀπὸ μέρος τῆς γυναίκας, γιατί στὴ γυναίκα εἶχε πάντα τὴν εὐτυχία καὶ τὴ δόξα νὰ βρῆ τὴν καλοσύνη, τὸ ὕψος, τὴν ἀγνότη. Εὐτυχισμένος εἶν' ὁ ἄντρας πού τοῦτανε γραφτό, ὕστερ' ἀπὸ χίλιες δυὸ ἀτυχίες, νὰ γνωρίσῃ πλάσματα ἀνώτερα, σὰν κι αὐτὰ πού λαμποκοπᾶνε ἐδῶ μέσα, καὶ νὰ γαπήσῃ τέτοια τέλεια ἀριστουργήματα. Ἡ ἱστορία τοῦ ἔρωτά του, — ἢ τοῦ ἐγκλήματός του — ξετυλίγεται σελίδα πρὸς σελίδα. Δυὸ γυναίκες μορφῆς πετᾶνε ἀπὸ πάνω ἀπὸ τούτη τὴ Συλλογὴ. Τὸ παιδί μὲ τὴ χάρη, μὲ τὴν ἀφοσίωση, μὲ τὸν ἔρωτα, καὶ μὲ τὴν καλοσύνη, ἢ ἀγνή ψυχὴ πού πάει ἴσα μπροστά της, ἄφησε ἀνάμεσα σὲ μερικοὺς στίχους τὴ δροσιά της καὶ τὴν ἀνοιξή της. Ἡ ἄλλη, ἢ Ἐκλεχτή, ἢ Μεγάλη, ἢ λατρεμένη σὲ κάθε γραμμῇ, ἢ ὕψωμένη ἀπάνου σ' ἓνα στυλοβάτη πού κανένας δὲ θὰ τῆς στήσῃ τόσο στερεὰ ὅσο ἐγώ, κυριαρχεῖ μὲ τὴν εὐγένειά της, μὲ τὴ γαλήνη της, μὲ τὴ χάρη της τὴν ἀσύγκριτη, σ' αὐτὰ τὰ ποιήματα πού εἶναι καμωμένα ἀπὸ σάρκα κι ἀπὸ αἷμα, σ' αὐτὸ τὸ βιβλίον τοῦ πόνου καὶ τοῦ ἔρωτα.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Παρασκευὴ 21 τοῦ Μάρτη 1911

Pension Deviens 18, Chateaubriant

(Μετάφρ. Ε. Ε.)

© ΟΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Τὸ ἄρθρον τοῦ Λυδοῦ Ποδαβροῦ «Παράδειγμα Βουργαρικῆς δράσης» πού τυπώθηκε στὸ προπερασμένο φύλλον (σελ. 118), ξανατυπώθηκε στὴν «Ἀκρόπολη», στὸ «Messager d' Athènes» καὶ στὸν «Ὀθωμανικὸ Λόγος» πού βγαίνει Γαλλικὰ καὶ Γερμανικὰ στὴν Πόλη.

— Μῆς στάλθηκε ἓνα βδομαδιάτικο περιοδικό, τὸ «Ἀθήναιο», ἀπὸ τὴ Νέα Ὑόρκη γεμάτο μὲ ὕλη διαλεκτῆ. Συνεργάτης του εἶναι καὶ ὁ φίλος Θ. Τριχογλίδης πού δημοσιεύει σ' αὐτὸ ταχτικά σκίτσα καὶ ποιήματά του. Ἐνα μάλιστα ξάφυλλο, στὸ φύλλον τῶν 5 τοῦ θεριστῆ, μὲ τὸν τίτλον «Ἐνας Θεὸς ἀνέστη!...», πού συντροφεύεται ἀπὸ ὁμοιότιτλον ποίημα, ἀφιερωμένο στὸν ποιητὴ Παλαμά, μᾶς ἄρεσε πολὺ.

Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ ΛΟΤΤΝΕΡ

ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Σήμερα τὸ ὄρατόριο μονάχα ὡς ἔργο τέχνης μπορεῖ νὰ σταθεῖ. Ὡς ἔργο δηλαδὴ πού θὰ ἐχτιμήσεις γιὰ τὴ μουσικὴ δράση του ὄχι ἔμωσ καὶ γιὰ τὸ σκοπὸ πού γράφτηκε. Ἡ ὑπόθεση, τὸ θρησκευτικὸ δρᾶμα εἶνε κείνο πού λιγότερο μᾶς ἐνδιαφέρει σὲ κάθε ὄρατόριο. Εἶναι ἀλήθεια πὼς μᾶς συγκινοῦν, μὰ ἡ συγκίνηση αὐτὴ εἶναι ἐπίδραση τῆς μουσικῆς καὶ μόνο. Ἀκούγοντας κανεὶς τὸ Βαλταζάρ ἢ τὸν προφήτην Ἡλία νὰ παρακαλεῖ τὸ Θεὸ νὰ ρίξει φωτιὰ στὸ λαὸ πού δὲν ἄκουσε τίς ἐντολές του, κάνει ἓναν ἱστορικὸ ὑπολογισμό, ἐπιτιμητικὸ γιὰ τὸν κόσμο πού τὸν ἄκουγε καὶ ἐνοιωθε μὴν ἀνατριχίλα νὰ λούζει τὸ κορμί του καὶ ἐνθουσιαστικὸ γιὰ τοὺς συνθέτες πού μελοποιῶντας ἓνα θρησκευτικὸ δρᾶμα μὲ τὸ σκοπὸ νὰ γονατίσουν τίς ψυχές τῶν ἀπίστων μπρὸς στὸ θεῖο καὶ νὰ σύρουν ἀπὸ τὰ βάθη τους τὴν μετάνοια, τὸ κατώρθωσαν καὶ τόσο πολὺ μάλιστα. Πρέπει νὰ ὁμολογηθεῖ ἀκόμα πὼς τὸ θρησκευτικὸ δρᾶμα ἐμπνευσε πολλοὺς μεγάλους μουσικοὺς καθὼς τὸ Bach καὶ τὸ Handel πού ἔγραψαν πάνω σ' αὐτὸ τόσα ἀληθινὰ ἀριστουργήματα, γιὰ τὴ βαθύτητά τους (αὐτὴν ἄς μὴν τὴν ἀποδώσει κανένας στὴν πεποίηση καὶ τὴν πίστη τους, ἀλλὰ στὴ δύναμη καὶ τὸ ταλέντο τους πού θὰ τοὺς ἔκανε νὰ γράψουν ἀριστουργήματα, εἴτε στὸ ὄρατόριο ἂν εἶχαν τὴν ἐπίδοσή τους εἴτε σὲ ὅποιόδηποτε ἄλλο εἶδος τῆς μουσικῆς) καὶ τὴ συνθετικὴ τους ἐπιστήμη. Τὸ ὄρατόριο εἶναι ἔτι στὴ φιλολογία μας τὸ ἀρχαῖο δρᾶμα. Δὲν εἶνε δηλαδὴ τόσο μακριὰ ἢ ἐποχὴ τῆς θρησκομανείας, μὰ ἓνας φωτεινὸς δρόμος τῆς σκέψης μᾶς ἀπομάκρυνε τόσο πολὺ, πού κάθε σχετικὸ σήμερα ν' ἀνάγεται στὴν Ἱστορία καὶ στὸν ἄνθρωπο τοῦ χτές. Ὅπως γιὰ νὰ μπορέσεις νὰ συγκινηθεῖς στὸ ἀρχαῖο δρᾶμα, πρέπει νὰ νοιώσεις πρὶν βαθεῖα τὴ θρησκεία, τὰ ἦθη καὶ τὴ ζωὴ τῶν ἀρχαίων, πρέπει νὰ γείνεις ἀρχαῖος δηλαδὴ, ἔτσι καὶ στὸ ὄρατόριο γιὰ νὰ συλλογιστεῖς μὲ κατάνυξη ἔτι μὲ τόση δύναμη ἀνυμνεῖ ὁ ποιητὴς πρέπει νὰ γείνεις χριστιανὸς ἂν δὲν εἶσαι. Γι' αὐτὸ τὴ συγκίνηση πού λαβαίνει κανένας τὴν ἀποδίδουμε σὲ μιὰ μουσικὴ ἐπίδραση καὶ μόνο καὶ ὄχι στὴν ὑπόθεση καὶ τὸ ξετύλιγμα τοῦ θρησκευτικοῦ δράματος. Ὁ «Προφήτης Ἡλίας» τοῦ Μένδελσον εἶναι ἔργο μοναδικὸ στὸ εἶδος του, γραμμμένο γιὰ νὰ συνεχίσει τὴν παράδοση τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς τοῦ